

Behov for informasjon fra Sørlandet sykehus

Av Susanne Hernes, fagdirektør og Signy Svendsen, kommunikasjonsdirektør Sørlandet sykehus HF

Vi har fulgt diskusjonen som har foregått i Arendal knyttet til saken om uønskede hendelser ved Sørlandet sykehus og lyttet ut debatten i Arendal bystyre 2. mars etter interpellasjonen fra FrPs Anders Kylland. I svaret fra Arendals ordfører Robert Cornell Nordlis fremkommer det et ønske om mer informasjon fra Sørlandet sykehus knyttet til denne saken. Vi tar «bestillingen», og antar at et slikt ønske kan gjelde flere.

Denne saken er gransket av flere eksterne instanser. Statens helsetilsyn har gjennomført et omfattende tilsyn. Statsforvalteren har nå formelt lukket tilsynet, og anser dermed saken som fulgt opp med nødvendige tiltak fra sykehuset side. Foretaket er også ilagt, og vedtok i 2021, en foretaksbot.

Dette er gangen i saken: Sørlandet sykehus HF ble i mars 2020 varslet om at Statens helsetilsyn opprettet en tilsynssak mot foretaket og en spesifikk kirurg. Hendelsene hadde skjedd i perioden 2008-2019. De uønskede hendelsene er alvorlige, og sykehusets ledelse og styre har beklaget på det dypeste ovenfor pasientene og befolkningen som helhet. Det er gjennomført pasientmøter, gitt informasjon til media og til den generelle befolkning underveis. Vi har forsøkt å få frem fakta i denne saken.

Sørlandet sykehus er opptatt av åpenhet. På vår nettside sshf.no under [«Oversikt over styresaker i forbindelse med saken om uønskede hendelser»](#) har vi samlet all informasjon styret i foretaket har fått om denne saken, rapporter, tilsynssaker etc. Dette har vi gjort for å gjøre informasjonen tilgjengelig for alle som ønsker å sette seg grundig inn i hvordan foretaket har fulgt opp denne hendelsen. Her ser man at administrerende direktør allerede i april 2019 orienterte styret om denne saken. Hun hadde fra januar 2019 satt inn flere tiltak, blant annet vedtatt at kun ortopeder skulle operere ortopedi i Flekkefjord, og ordningen med rotasjon av ortopeder fra sykehuset i Kristiansand ble landet. Hun begynte også arbeidet med en omfattende forbedringsplan.

Hvordan SSHF har fulgt opp denne saken kan i korte trekk oppsummeres slik:

- Konsernrevisjonen ved Helse Sør-Øst RHF gjennomførte en grundig revisjon av operasjoner ved sykehusene i Kristiansand og Flekkefjord innen ortopedi og generell kirurgi. Her ble det også bekreftet at beslutningen om overgangen fra Flekkefjord til Kristiansand ble tatt «på riktig nivå» i foretaket – altså på et lavere nivå enn administrerende direktør.
- Statens helsetilsyn gjennomførte et bredt tilsyn som konkluderte på brudd på Spesialisthelsetjenestelovens § 2-2, jf forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten §§ 6-9.
- Saken har vært etterforsket av Agder politidistrikt med støtte fra Kripos. Agder politidistrikt konkluderte med henleggelse, blant annet begrunnet i at foretakets ledelse hadde satt inn tilstrekkelige kontrolltiltak.

- Statsadvokaten i Agder omgjorde politiets beslutning og ila Sørlandet sykehus HF en foretaksbot, som styret ved sykehuset senere vedtok.
- Generellkirurgen sa opp sin stilling ved SSHF, og Statens helsetilsyn fratok kirurgen sin autorisasjon som lege og retten til å utøve sin spesialitet.
- Konsernrevisjonen gjennomførte i 2022 en oppfølgingsrevisjon, basert på foretakets oppfølging av revisjonens anbefalinger, og konkluderte med at det hadde vært gjort et stort arbeid med forbedringsplanen.
- Statsforvalteren gjennomførte tilleggstilsyn i 2022, fremhevet det grundige forbedringsarbeidet som var gjennomført, og gav en tilleggsbestilling på en vurdering av meldekultur, som senere ble svart ut av Sørlandet sykehus.
- I februar 2023 lukket Statsforvalteren det samme tilsynet som ble gjennomført av Statens helsetilsyn, og saken ble dermed formelt avsluttet fra deres side.
- Ledelsen ved sykehuset har på bakgrunn av Statens helsetilsyns tilsyn og konsernrevisjonens rapport grundig gjennomgått sykehusets kvalitets- og styringssystemer. Det er laget og gjennomført en omfattende forbedringsplan med 82 punkter.
- Det er med ekstern hjelp fra sakkyndige, på bestilling fra Konsernrevisjonen, gjennomført en analyse av pasientene som ønsket en ny undersøkelse etter å ha vært behandlet av en av de to aktuelle kirurgene. Denne viste at den mye omtalte kirurgen ifølge internasjonale publikasjoner i hovedsak hadde en komplikasjonsrate på nivå med andre kirurger.
- Tillitsvalgte og administrerende direktør har sammen laget en intern analyse, såkalt rotårsaksanalyse, hvor man har lett etter ytterligere årsaker til at det ikke ble gitt tilstrekkelig ledelsesmessig støtte til aktuelle kirurger i perioden 2008-2019. Dette er ingen ny rapport eller granskning, men var et internt ønske for å få flere svar på det spørsmålet vi alle stiller oss: Hvordan kunne dette skje? Det er utformet ytterligere tiltak som følger opp denne.
- I 2022 stengte ledelsen akutt generell kirurgi midlertidig ved sykehuset i Flekkefjord. Bakgrunnen for stengningen var at foretaket ikke kunne sikre god og trygg pasientbehandling som følge av mangel på kvalifisert helsepersonell. Også ved de andre to somatiske sykehusene pågår det løpende vurderinger og aktiviteter for å sikre at helsetilbudet til enhver tid er trygt.

All dokumentasjon er lagt ut på våre eksterne nettsider.

Vi håper at denne gjennomgangen kan gi et litt mer nyansert bilde av det som til nå har kommet frem i mediene, og at den trygger befolkningen i Agder med hensyn til at saken har blitt tatt på alvor og blitt fulgt opp for å sikre at kvaliteten på de helsetjenestene sykehuset i regionen leverer er av høy kvalitet.

Som sykehus kan vi aldri love at feil ikke vil skje igjen. I sykehusene er det mennesker som behandler mennesker, og feil kan skje. Men det er ledelsens ansvar å sikre grunnlaget for god pasientbehandling i Agder, og sikre at vi ikke igjen vil oppleve tilsvarende historie fra vårt foretak.